

HSY:n tiedonhallintamalli

HSY:n hallitus 19.12.2025

Tiedonhallintamallin sisältö ja tavoitteet

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta

Lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki, 906/2019) tavoitteena on

- ohjata tiedonhallintayksiköiden tietoaineistojen hallintaa sekä tietoturvallista käsittelyä julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi.
- mahdollistaa tietoaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen
- edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta.

Tiedonhallintalaki edellyttää, että tiedonhallintayksikössä on määritelty tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ja tiedonhallinnan kokonaisuus kuvataan ja ylläpidetään tiedonhallintamalliin.

HSY:n tiedonhallintamalli

HSY:n tiedonhallinta ja sen periaatteet on määritelty ja kuvattu **HSY:n tiedonhallintamalliin**. HSY:n tiedonhallintamalli sisältää periaatteet, jotka ohjaavat HSY:n tietoympäristön käyttämistä ja kehittämistä yhtenä kokonaisuutena ja samoin periaattein. Tiedonhallintamalli mahdollistaa erityisesti kuntayhtymän yhteisten tietovarantojen ja niiden muodostaman kokonaisuuden turvallisen ja tehokkaan hyödyntämisen.

Tiedonhallintamallin kokonaisuus

- HSY:n tiedonhallinnan periaatteet
- HSY:n toimintaprosessit, tietovarannot, tietojärjestelmät, tietovarannoista vastaavat viranomaiset sekä niiden sidokset toisiinsa.
- Tietovarantojen ja tietojärjestelmien muodostaman tietoympäristön kuvaamisen, käyttämisen ja hallinnan periaatteet.
- Tietojen luovutuskohteet ja luovuttamisen periaatteet sekä tietojen arkistoinnin periaatteet.
- Tietosuoja- ja tietoturvatoimenpiteet.

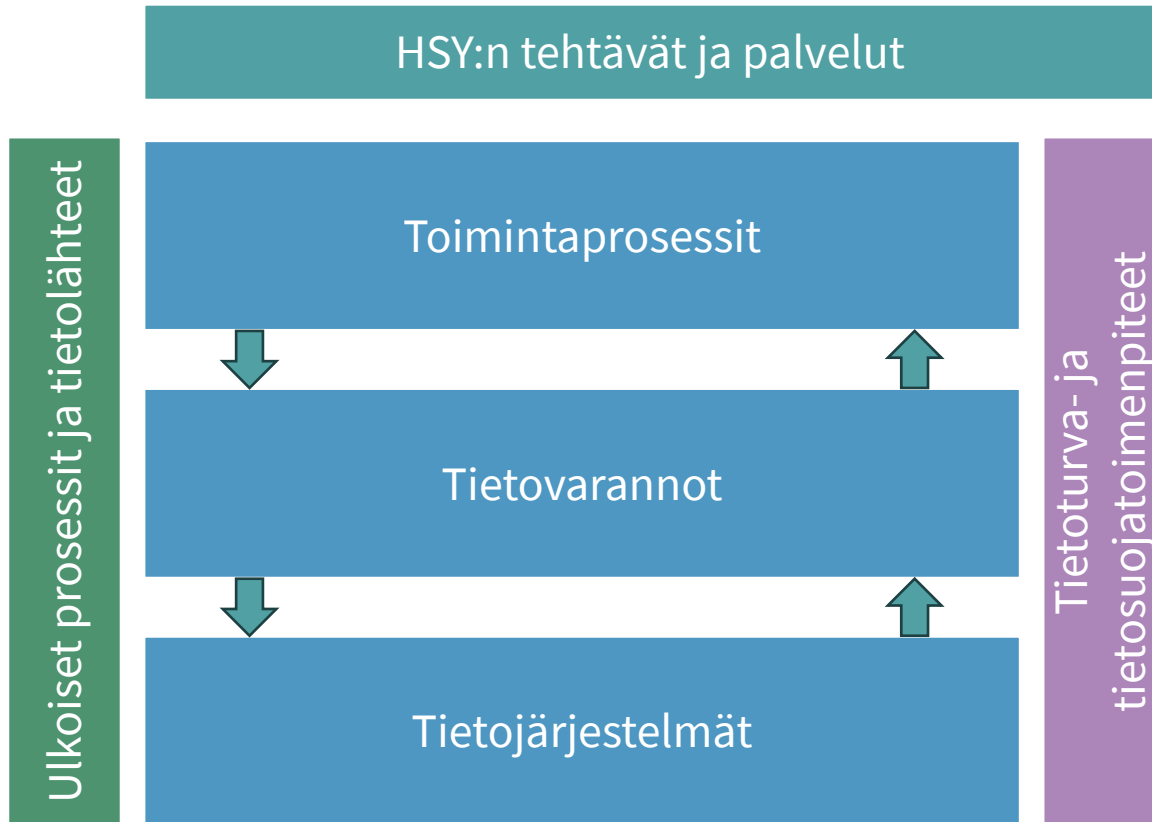
HSY:n tiedonhallinnan periaatteet

- HSY:n tiedonhallinnan periaatteet periaatteet varmistavat osaltaan tiedonhallintamallin toteutumisen ja ohjaavat tiedonhallinnan toimintamallien kehittämistä.
- Periaatteet noudattavat hyviä yleisiä toimintamalleja ja ne mahdollista laadukkaan ja tietoturvallisen tiedonhallinnan toteutumisen sekä tiedon laajan hyödyntämisen päätöksenteossa.

HSY:n toimintaprosessit, tietovarannot ja tietojärjestelmäkokonaisuus

HSY:n tiedonhallintamalli perustuu toimintaprosesseihin

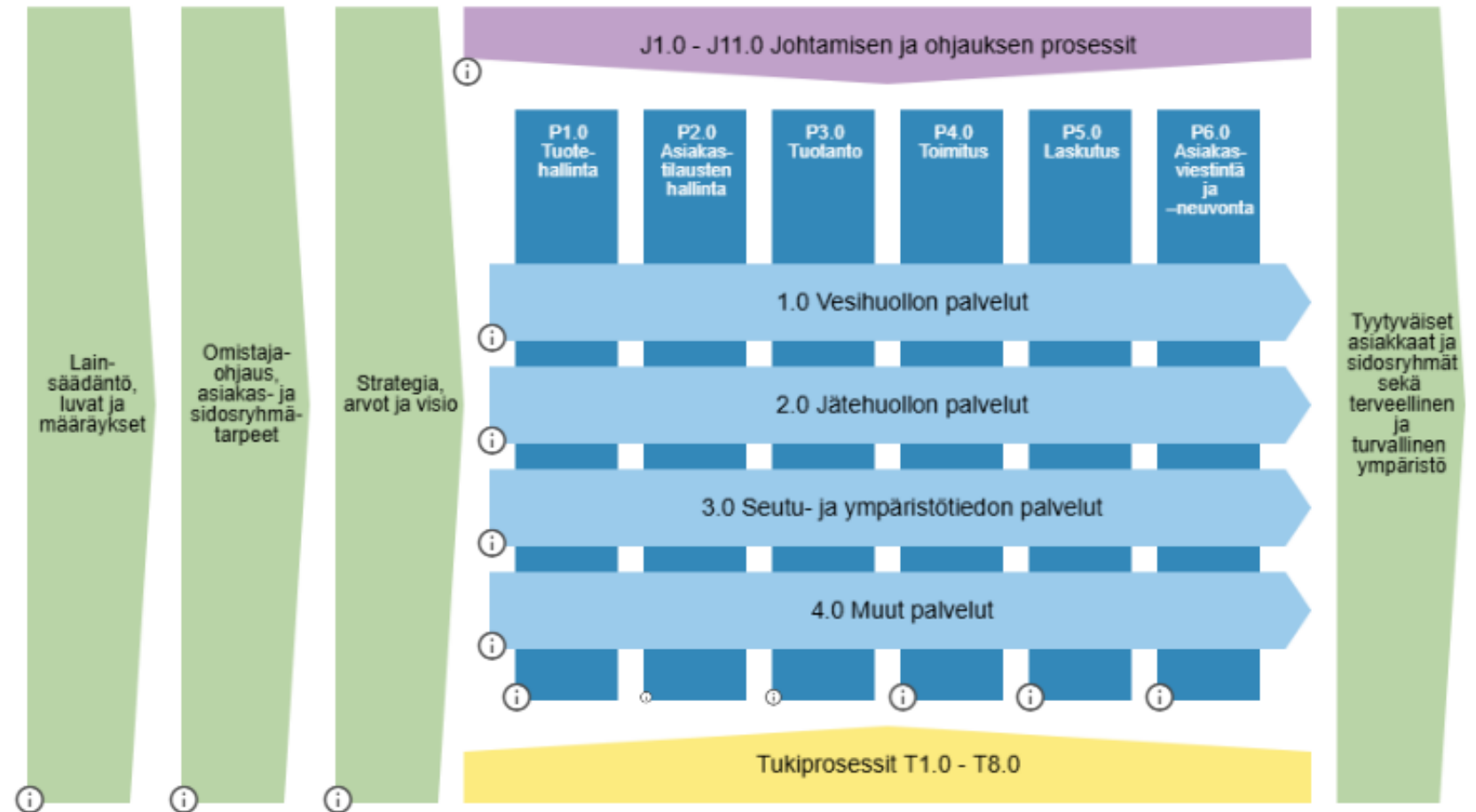

- **Tiedonhallintamalli** kattaa kaikki HSY:n tietovarannot sekä niiden sisältämät asiakirjat ja datan.
- Tiedonhallintamalli ohjaa kaikkea HSY:n aineistohallintaa.
- HSY:n tietovarannot on määritelty toimintaprosesseihin perustuen.
- Tiedonhallintamallia täydentävät **tiedonohjaussuunnitelma**, jossa määritellään asianhallinnan ja arkistoinnin periaatteet, sekä **tietoturvapolitiikka** ja sen alaiset suunnitelmat, joissa määritellään tietoturvaluustoimenpiteet.

HSY:n toiminta ja prosessit

- HSY:n toimintaprosessit määritellään ja kuvataan HSY:n **toimintajärjestelmässä**.
- Toimintajärjestelmässä määritellään kunkin prosessin omistaja sekä kuvataan käytettävät tiedot ja tietojärjestelmät.

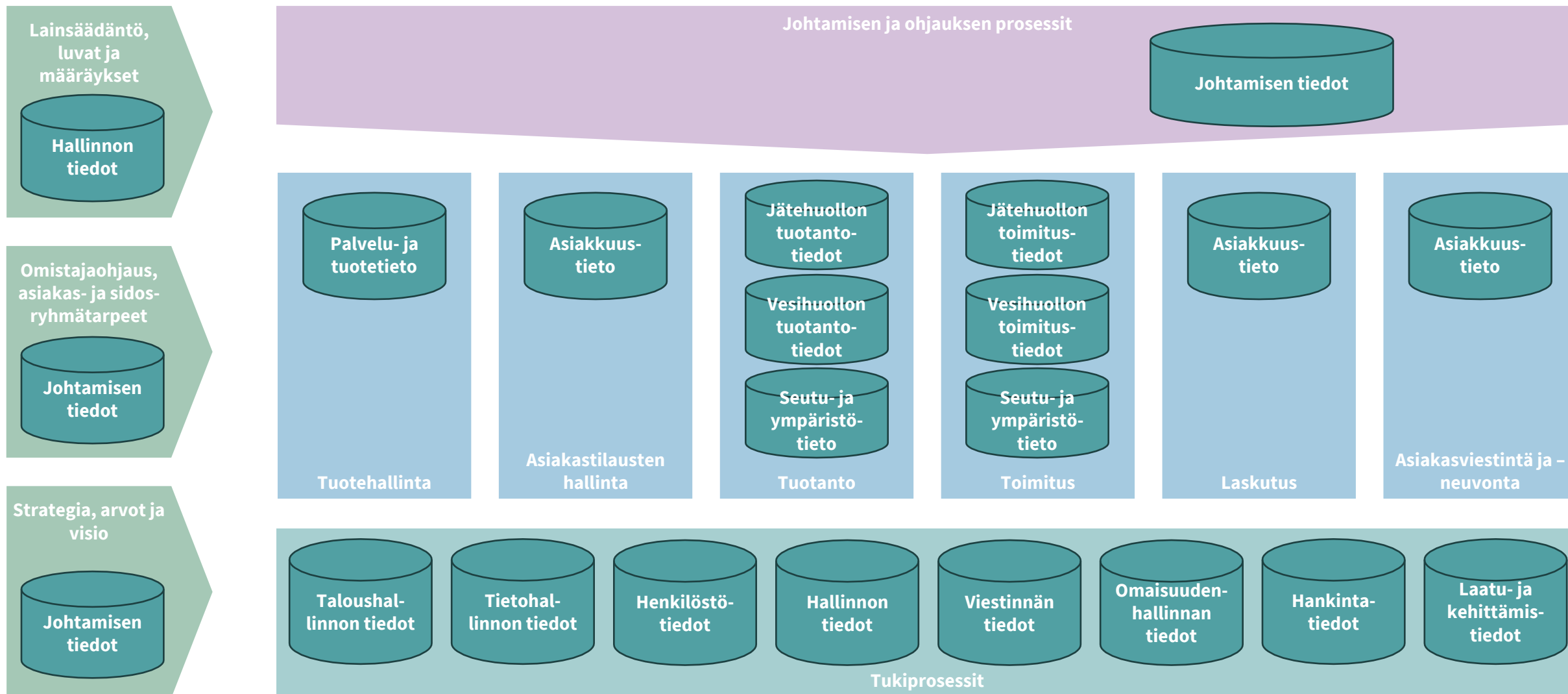

HSY:n tietovarannot

- HSY:n tietovarannot perustuvat HSY:n toimintajärjestelmän ydinprosesseihin, johtamisen ja ohjauksen prosesseihin sekä tukiprosesseihin.
- Samassa toimintaprosessissa voidaan hyödyntää usean eri tietovarannon tietoja: erityisesti tukiprosessien tietovarannot sisältävät tietoja, joita käytetään laajasti eri prosesseissa.
- Samaan tietovarantoon voi kuulua tietoa, joka sijaitsee useassa eri tietojärjestelmässä tai fyysisessä sijainnissa.

HSY:n tietovarannot prosesseittain

Tietovarantojen sisältöä

Tietovaranto	Kuvaus	Tietovaranto	Kuvaus
Johtamisen tiedot	HSY:n johtamiseen ja ohjaukseen liittyvät tiedot	Taloushallinnon tiedot	Talouden ennusteet ja suunnitelmat, kirjanpito sekä osto- ja myyntireskontra
Palvelu- ja tuotetieto	HSY:n tuotteisiin ja palveluihin liittyvät määritykset sekä hinnat	Tietohallinnon tiedot	Tietojärjestelmiin ja sovelluksiin liittyvät tiedot sekä järjestelmäarkkitehtuuri
Asiakkuustieto	HSY:n asiakasrekisteri, tilaukset ja sopimustiedot	Henkilöstötiedot	Henkilöstön työ- ja virkasuhteisiin liittyvät tiedot
Jätehuollon tuotantotiedot	Jätehuollon tuotannonohjauksen tiedot	Hallinnon tiedot	Päätökset, sopimukset ja hallinnon suunnittelutiedot
Vesihuollon tuotantotiedot	Vesihuollon tuotannonohjauksen tiedot	Viestinnän tiedot	Viestintäaineistot ja suunnitelmat
Seutu- ja ympäristötieto	Seutu- ja ympäristötiedon palveluiden tiedot	Omaisuuksienhallinnan tiedot	HSY:n omaisuuden tiedot sekä omaisuushallinnan suunnitelmätiedot
Jätehuollon toimitustiedot	Jätehuollon logistiikan ja palvelun toimittamisen tiedot	Hankintatiedot	Hankinta-asiakirjat ja hankintojen valmisteluaineistot
Vesihuollon toimitustiedot	Vesihuoltoverkostojen käyttö- ja tilatiedot	Laatu- ja kehittämistiedot	Laatuun ja kehittämiseen liittyvät tiedot

Tietovarantojen vastuutahot (luonnos)

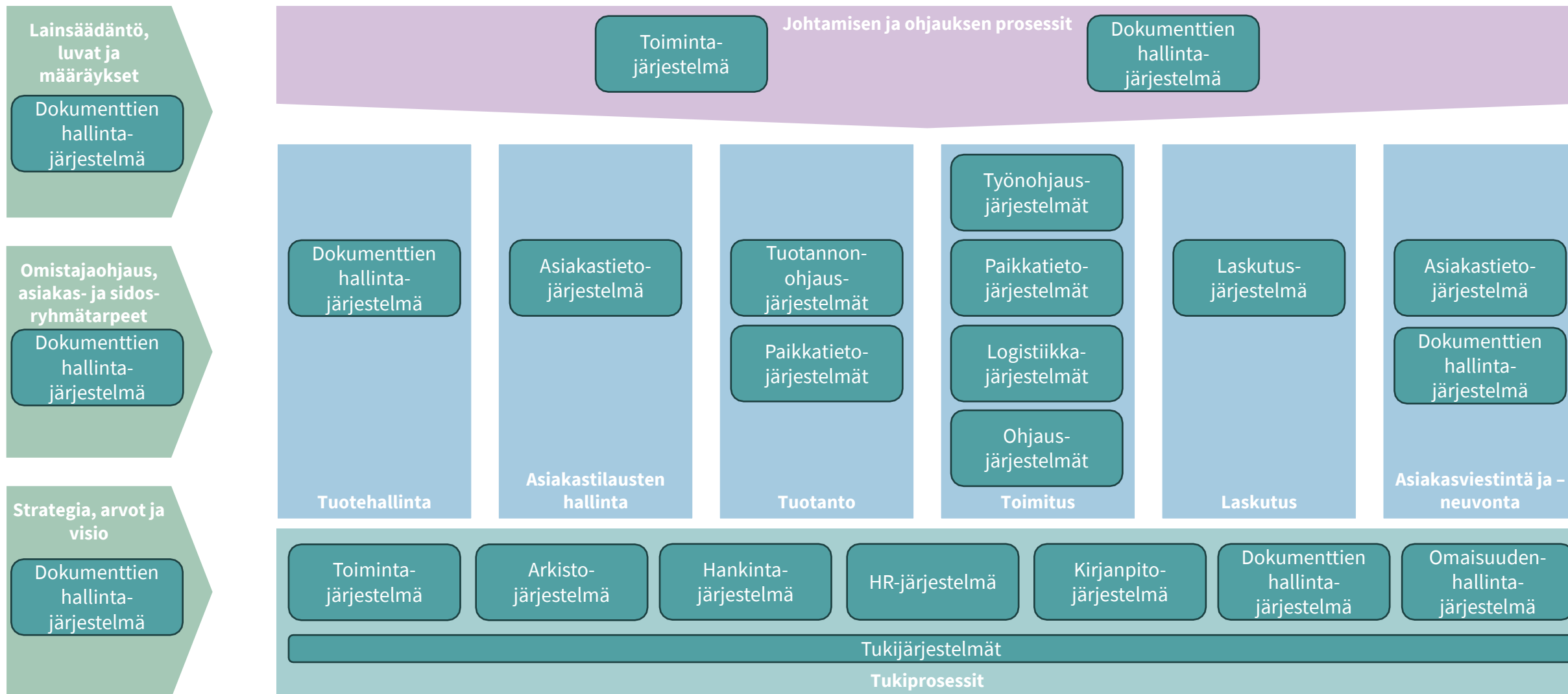
Tietovaranto	Vastuuviranomainen	Tietovaranto	Vastuuviranomainen
Johtamisen tiedot	Toimitusjohtaja	Taloushallinnon tiedot	Talousjohtaja
Palvelu- ja tuotetieto	Toimitusjohtaja	Tietohallinnon tiedot	Tietohallintopäällikkö
Asiakkuustieto	Asiakaspalvelujohtaja	Henkilöstötiedot	Henkilöstöjohtaja
Jätehuollon tuotantotiedot	Jätehuollon toimialajohtaja	Hallinnon tiedot	Lakiasiaainjohtaja
Vesihuollon tuotantotiedot	Vesihuollon toimialajohtaja	Viestinnän tiedot	Viestintäjohtaja
Seutu- ja ympäristötieto	Seutu- ja ympäristötiedon tulosaluejohtaja	Omaisuuksienhallinnan tiedot	Toimitusjohtaja
Jätehuollon toimitustiedot	Jätehuollon toimialajohtaja	Hankintatiedot	Hankintapäällikkö
Vesihuollon toimitustiedot	Vesihuollon toimialajohtaja	Laatu- ja kehittämistiedot	Talousjohtaja

HSY:n tietojärjestelmäkokonaisuus

- HSY:n tietoja ja asiakirjoja säilytetään fyysisten arkistojen lisäksi useissa eri sovelluksissa ja tietojärjestelmissä.
- Sovelluksia ja tietojärjestelmiä hallinnoidaan sekä keskitetysti HSY:n tietohallinnon että hajautetusti toimi- ja tulosalueiden sekä osastojen toimesta.
- Tietojärjestelmien omistajuus ja vastuut määritellään HSY:n sovellusten ja tietojärjestelmien hallintaan käytettävässä järjestelmässä.
- HSY:n sovellusten ja tietojärjestelmien kokonaisuutta kehitetään HSY:n tiedonhallintamalli huomioon ottaen.

HSY:n keskeisimmät tietojärjestelmät prosesseittain

HSY:n tietoympäristön kuvaus

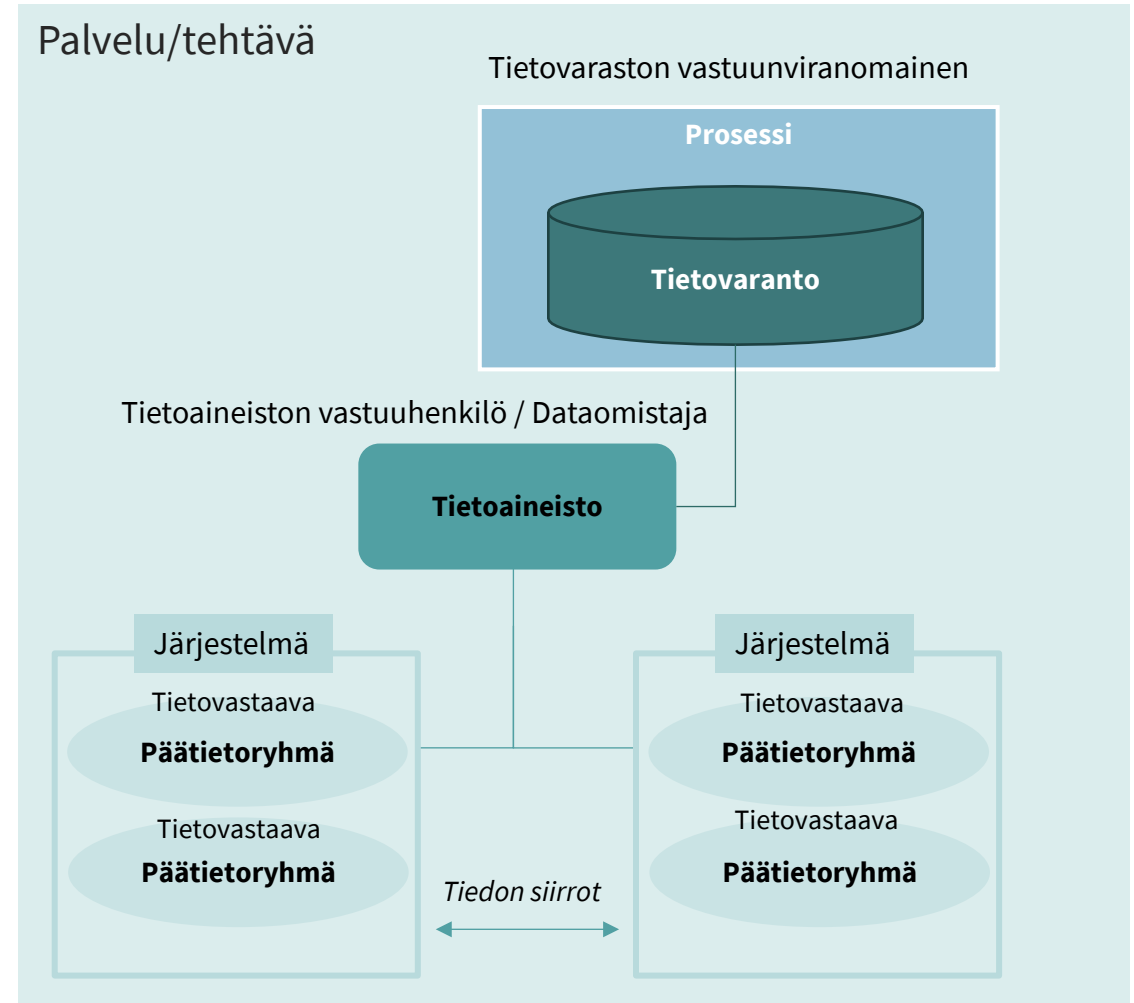
HSY:n tietoympäristön kuvaus

- HSY:n **tietoympäristön kuvaus** on käytännön työkalu, jonka kautta HSY toteuttaa tämän tiedonhallintamallin mukaista hyvää ja tavoitteellista tiedonhallintaa.
- Tietoympäristön kuvaus sisältää HSY:n tietovarantojen sisältämät asiakirjat ja tiedot, niiden vastuuhenkilöt, tietojärjestelmät ja tietovirrat sekä näiden väliset suhteet.

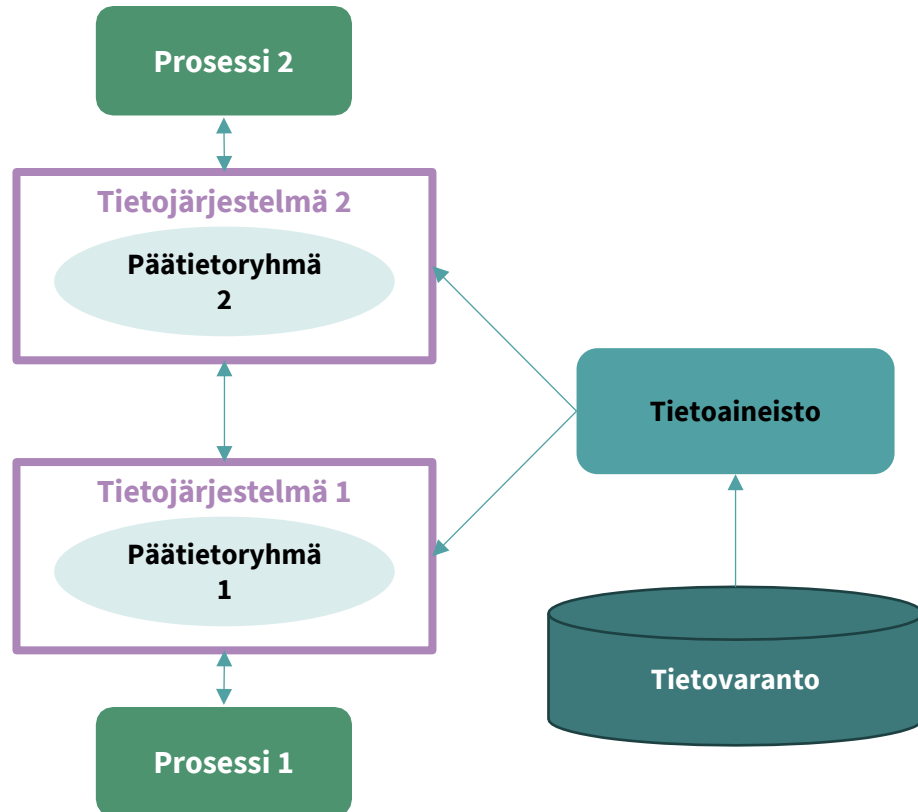

Prosessit, tietovarannot ja tietoaineistot tietoympäristön kuvauksessa

- Tietoympäristön kuvauksessa tietovarannot jakautuvat tietoaineistoiksi ja edelleen päätietryhmiksi.
- Kullakin tietovarannolla on siitä vastaava viranomainen. Samoin tietoaineistolla ja niiden alaisille päätietryhmillä on vastuuhenkilö.
- Tietovarantojen ja tietoaineistojen osalta vastuutahot ovat useissa tapauksissa samoja, kuin kyseisiä varantoja ja aineistoja hyödyntävien prosessien omistajat.
- HSY:n tietovarannot ja tietoaineistot sisältävät asiakirjoja ja dataa, jotka voivat sijaita eri tietojärjestelmissä.

Tietojärjestelmät osana tietoympäristön kuvausta

- Tietojärjestelmät ovat osa tiedonhallintamallia ja tietoympäristön kuvausta siitä näkökulmasta, että niissä säilytetään ja käsitellään tietoa.
- Tietoympäristönkuvaus sisältää
 - Päätietyhmittäin tiedot tietojärjestelmistä, joissa tietoa käsitellään ja säilytetään.
 - Kuvauksen tiedon siirtymisestä eri tietojärjestelmien välillä.

Tiedonhallintamallin ylläpito, valvonta ja tiedon luovuttaminen

Tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisen valvonta

- Asiakirjojen käsittelyn ja tiedonhallinnan yleisestä valvonnasta vastaa toimitusjohtaja sekä johtavat viranhaltijat ja osastonjohtajat osaltaan.
- Tiedonhallinnan valvonnan toteutumista voidaan tarvittaessa arvioida ulkoisilla auditoinnilla ja sisäisillä tarkastuksilla. Valvontaa voidaan toteuttaa myös tietojärjestelmissä automaattisesti erilaisten kontrollien avulla.
- Tietosuojavastaavan tehtävänä on seurata tietosuojalainsäädännön noudattamista ja valvottava tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten toteuttamista siltä osin kuin ne liittyvät henkilötietojen käsittelyyn. Tietosuojavastaava raportoi tekemistään havainnoista ylintä johtoa.
- Valvonnan toteuttamisen varmistamiseksi laaditaan tarvittaessa valvontasuunnitelma, jonka perusteella valvontaa tehdään.

Tiedonhallintaryhmä

- Tiedonhallintamallin toteutumisen seurannasta ja ajan tasalla pitämisestä vastaa HSY:n **tiedonhallintaryhmä**.
 - HSY:ssä toimii lisäksi asianshallintaryhmä, joka on edustettuna tiedonhallintaryhmässä.
- Tiedonhallintaryhmä kokoontuu säännöllisesti ja tarpeen mukaisesti.
- Tiedonhallintaryhmä tekee tiivistä yhteistyötä HSY:n digitalisaation kehittämistä ohjaavien ryhmien kanssa.

Muutosten hallinta

- Tiedonhallintamalliin mahdollisesti vaikuttavat muutokset arvioidaan systemaattisesti tiedonhallinnan kannalta muutoksen valmistelun aikana.
- Tiedonhallintaryhmä seuraa ja ohjaa muutosten hallinnan toteutumista.
- Muutokset voivat aiheutua esimerkiksi muutoksista toimintaprosesseissa, uuden tietojärjestelmän käyttöönottamisesta tai muutoksista käytettävien tietojärjestelmien tietomalleissa.
- Muutostenhallinnan avulla ennakoidaan taloudelliset ja toiminnalliset riskit, ohjataan muutosta tehokkaasti sekä varmistetaan yhteen toimivuus, tietoturva sekä muutoksen kannattavuus.

Tiedon luovuttamisen periaatteet

- HSY luovuttaa tietoja ja aineistoja kuntayhtymän ulkopuolelle erilaisista syistä ja erilaisiin tarkoituksiin.
- HSY:ssä määritellään tiedon luovuttamisen yleiset periaatteet, joita tarkennetaan luovutettavan tiedon ja tarkoituksen mukaisesti.
- Luovuttamisen periaatteissa otetaan huomioon luovutettavien tietojen arkaluontoisuus.

Tiedon luovuttamisen periaatteiden sisältö

- Luovutettavat tiedot ja tietokokonaisuudet
- Tiedonsaajat
- Tiedon luovuttamisen tarkoitus
- Tiedonsiirtotavat
- Hallinnolliset menettelyt tiedon luovuttamiseksi

Kiitos!